



**REPREZENTANT AL GUVERNULUI  
LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI**

**MD 2012, Chișinău, str.31 august 1989, № 82, tel.(373) 22 201422, fax. (373)  
22 201422**

---

*Text tradus și redactat de Direcția Generală Agent Guvernamental.  
Poate fi supus revizuirii redacționale.*

**SECȚIUNEA A TREIA**

**CAUZA SARA c. REPUBLICA MOLDOVA**

*(cererea nr. 45175/08)*

**HOTĂRÎRE**

**STRASBOURG**

**20 octombrie 2015**

*Această hotărîre va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2  
din Convenție. Ea poate fi supusă unei revizuirii editoriale.*



**În cauza Sara c. Republica Moldova,**

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Treia), întrunită într-o Cameră compusă din:

Luis López Guerra, *președinte*,  
Johannes Silvis,  
Valeriu Grițco,  
Iulia Antoanella Motoc,  
Carlo Ranzoni,  
Mărtiș Mits,  
Armen Harutyunyan, *judcători*,

și Stephen Phillips, *grefierul secțiunii*,

După ce a deliberat la 29 septembrie 2015 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

**PROCEDURA**

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 45175/08) depusă împotriva Republicii Moldova, prin care resortisantul acestui stat, domnul Igor Sara („reclamant”), a sesizat Curtea la 29 august 2008, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de către domnii V. Țurcan și M. Berlinschi, avocați care practică în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl L. Apostol.

3. Reclamantul se plînge de încălcarea articolului 5 §§ 1 și 3 din Convenție.

4. La 26 noiembrie 2012, cererea a fost comunicată Guvernului.

**ÎN FAPT****I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1983 și locuiește în Chișinău.

6. La 3 mai 2008, autoritățile statului au reținut reclamantul în flagrant delict. Acesta și alți doi presupuși complici, ar fi încercat să vîndă tablouri care ar fi fost furate din muzeul Ermitaj din Sankt-Petersburg (Federația Rusă). Autoritățile au plasat reclamantul în arest preventiv pe o durată de șaptezeci și două de ore. În aceeași zi, reclamantul a fost interogată în calitate de bănuit. La sfîrșitul arestului preventiv, reclamantul n-a fost pus sub urmărire penală.

### **A. Prima procedură cu privire la detenția preventivă a reclamantului**

7. La 6 iunie 2008, judecătorul de instrucție al judecătorei sectorului Centru (Chișinău) a admis demersul procurorului responsabil de cauză și a dispus aplicarea arestului preventiv pe un termen de zece zile.

Judecătorul a constatat că există o banuală rezonabilă că reclamantul a comis o infracțiune pasibilă de pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de doi ani, că reclamantul nu era angajat în câmpul muncii, și că existau motive rezonabile de a presupune ca acesta din urmă ar putea să evadeze în caz de eliberare.

8. La 9 iunie 2008, reclamantul a depus un recurs împotriva încheierii judecătorului de instrucție din 6 iunie 2008. Acesta susținea, printre altele, că la expirarea arestului preventiv, autoritatea de urmărire penală ar fi trebuit, potrivit legislației în vigoare, să-l pună sub învinuire sau să-l elibereze. Având în vedere că la sfârșitul arestului preventiv nu i-a fost înaintată nici o acuzație, reclamantul susținea că trebuia să fie eliberat și că menținerea sa ulterioară în detenție era ilegală. Reclamantul a criticat, de asemenea, absența oricărei probe care ar fi confirmat poziția instanței, potrivit căreia, acesta ar fi putut fugi în caz de eliberare. Reclamantul a menționat că încheierea din 6 iunie 2008 și mandatul de arest corespunzător au fost pronunțate cu încălcarea normelor procedurale și a solicitat anularea mandatului de arest eliberat pe numele său.

9. La 12 iunie 2008, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul ca fiind nefondat și a menținut încheierea din 6 iunie 2008. Pentru a justifica arestul reclamantului, instanța a notat, printre altele, că acesta s-a aflat o perioadă îndelungată în străinătate și a revenit în țară de puțin timp. În cele din urmă, instanța considera că arestul preventiv constituia la acel moment măsura preventivă cea mai «rațională și oportună».

10. La 12 iunie 2008, reclamantul a fost pus sub urmărire pentru tentativă de escrocherie calificată.

### **B. Procedurile ulterioare privind arestul preventiv al reclamantului**

11. La 13 și 27 iunie, și 28 iulie 2008, judecătorii de instrucție ai judecătorei s. Centru, au prelungit arestul preventiv al reclamantului pe o perioadă de la cincisprezece la treizeci de zile. În susținerea încheierilor lor, aceștia au notat că autoritatea de urmărire penală trebuia să continue investigațiile și că motivele care justificau arestul reclamantului erau încă valabile.

12. Între timp, autoritățile au inițiat alte patru proceduri penale împotriva reclamantului. Acesta a fost acuzat pentru noi fapte de escrocherie.

13. La date diferite, reclamantul a depus recursuri împotriva încheierilor care dispuneau menținerea sa în arest preventiv. Acesta menționa, printre altele, faptul că procuratura n-a adus nici o probă care să demonstreze intenția

sa de a fugi în caz de eliberare, că era căsătorit, avea un domiciliu stabil, loc de muncă și un copil minor la întreținere, și că nu avea antecedente penale.

14. La 19 iunie, 3 iulie și respectiv, 5 august 2008, Curtea de Apel Chișinău a respins recursurile reclamantului ca fiind nefondate. Motivele invocate de către instanța de apel se refereau la gravitatea infracțiunii menționate – escrocherie săvârșită de un grup de persoane însoțită de cauzarea daunelor în proporții mari; la complexitatea cauzei; la faptul că reclamantul ar putea fi implicat în comiterea altor infracțiuni; riscurile de evadare și periclitarea înfăptuirii justiției în caz de eliberare. Instanța, de asemenea, a menționat că prejudiciul material cauzat victimelor nu a fost reparat, ceea ce confirma în viziunea sa, pericolul de evadare, și că urmărirea penală în cauză nu a fost finisată. În cele din urmă, instanța a considerat că arestul preventiv al reclamantului era o măsură adecvată și că argumentele prezentate de către acesta nu puteau servi drept temei pentru aplicarea unei măsuri preventive mai puțin restrictive.

15. La 26 august 2008, un judecător de instrucție din judecătoria s. Centru a respins cererea procurorului de a menține reclamantul în arest preventiv și i-a aplicat măsura preventivă de obligare de a nu părăsi țara timp de treizeci de zile. Judecătorul a menționat că autoritatea de urmărire penală n-a efectuat nici o măsură de investigație pe parcursul celor treizeci de zile precedente.

16. La 16 martie 2009, autoritățile au dat în căutare reclamantul, iar la 24 martie 2009, au eliberat un mandat de arest pe numele acestuia.

17. Printr-o ordonanță din 30 septembrie 2010, procuratura a suspendat urmărirea penală în cauza reclamantului pe motiv că acesta nu putea fi găsit.

## II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ PERTINENTĂ

18. Dispozițiile relevante în această cauză, prevăzute în Codul de Procedură Penală (CPP), în vigoare la momentul faptelor, pot fi rezumate după cum urmează:

« **Articolul 63.** Bănuitul

(...)

(2) Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuitul:

1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore;

(...)

(3) La momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuitul mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

(4) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată, constatînd că bănuirea nu s-a confirmat, este obligată să elibereze bănuitul reținut sau să revoce măsura preventivă

aplicată în privința lui pînă la expirarea termenelor indicate în alin.(2), și să dispună scoaterea lui de sub urmărire.

(...)

(6) În cazul în care, la expirarea termenului prevăzut la alin.(2), persoana [bănuitul] nu a fost pus sub acuzare și acuzațiile împotriva lui nu au fost revocate, statutul de bănuیت înțează. Încetarea de drept a statutului de bănuیت specificată la alineatul 2 nu împiedică, în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente, punerea sub învinuire a persoanei [în cauză] pentru aceleași fapte.

(...)

#### **Articolul 175.** Noțiunea și categoriile de măsuri preventive

(...)

(4) Arestarea la domiciliu și arestarea preventivă pot fi aplicate numai față de bănuیت, învinuit, inulpat. (...) »

19. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 28 martie 2005 privind aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației procesual penale privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu, în paragrafele sale pertinente cauzei, se citesc după cum urmează :

« 20. În cazul în care judecătorul de instrucție examinează cererile de aplicare împotriva bănuیتului, în vederea punerii în aplicare a măsurii preventive, arestul la domiciliu (...), el trebuie să verifice :

(...)

c) dacă termenele fixate de articolul 63 din CPP nu au expirat în vedea bănuیتului (...);

(...)

e) dacă copia ordonanței de începere a urmăririi penale a fost eliberată bănuیتului; (... ) »

20. La 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale prevederile articolului 63 din CPP, pe motiv că ele crează o situație incertă pentru bănuیت și că sînt contrare principiului *non bis in idem*. Înalta Instanță de asemenea, nota următoarele:

« Pentru a conferi previzibilitate și claritate normei restrictive, CPP, la alin. (2) art.63, reglementează termenele în care persoana poate avea calitatea de bănuیت. Aceste termene variază de la 72 ore în cazul reținerii persoanei (...)

În același scop CPP, la alin. (3) art.63, reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă, în mod obligatoriu, organul de urmărire penală. Astfel, la momentul expirării termenului reținerii, organul de urmărire penală trebuie să elibereze bănuیتul ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunînd scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. Punerea persoanei sub învinuire permite organelor de urmărire penală, pe de o parte, să efectueze acțiunile necesare urmăririi penale, iar pe de altă parte, să facă previzibilă situația persoanei fără a leza drepturile fundamentale ale acesteia (... ) »

## ÎN DREPT

### I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 1 DIN CONVENȚIE

21. Invocînd articolul 5 § 1 din Convenție, reclamantul pretinde că arestul preventiv în perioada de la 6 pînă la 13 iunie 2008, a fost ilegal. Această dispoziție se citește după cum urmează :

« 1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale :

(...)

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața instanței judecătorești competente, atunci cînd există motive verosimile de a bănui că a comis o infracțiune sau cînd există motive temeinice de a considera necesară prevenirea săvîrșirii unei infracțiuni sau a evadării persoanei după comiterea acesteia;

(...) »

#### A. Admisibilitatea

22. Constatînd că această plîngere nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu există nici un alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

#### B. Fondul

23. Reclamantul pretinde că, la expirarea arestului său preventiv, la 6 iunie 2008, n-a fost pus sub urmărire penală și că statutul său de bănuit a încetat pe deplin exact la acel moment. Acesta susține că, în conformitate cu dispozițiile articolului 63 alineat 2-4 din CPP, autoritățile ar fi trebuit să-l pună în libertate. Reclamantul afirmă că a fost pus sub urmărire penală la 13 iunie 2008 și pretinde că arestul său preventiv din 6 pînă la 13 iunie 2008 nu avea o bază legală conform dreptului intern, întrucît acesta nu avea nici un statut în cadrul procedurii penale pornite împotriva lui.

24. Guvernul notează că, în cauza *Ignatenco c. Moldova* (nr. 36988/07, § 70, 8 februarie 2011), Curtea deja a respins ca nefondată o plîngere similară. Acesta invită Curtea să adopte aceeași poziție ca în prezenta cauză.

25. Curtea reamintește că articolul 5 din Convenție garantează dreptul fundamental la libertate și la siguranță. Acest drept este de o importanță majoră într-o «societate democratică», în sensul Convenției (a se vedea, printre multe altele, *De Wilde, Ooms și Versyp c. Belgia*, 18 iunie 1971, § 65, seria A nr. 12, și *Medvedyev și alții c. Franța* [MC], nr. 3394/03, § 76, CEDO 2010). În esență, el are scopul de a proteja individul (persoana) împotriva privării de libertate arbitrară sau nejustificate (*McKay c. Regatul-Unit* [MC], nr. 543/03, § 30, CEDO 2006-X).

26. Curtea reiterează totodată că orice persoană are dreptul la protecția acestui drept, adică, să nu fie sau să rămână privat de libertate (*Weeks c. Regatului-Unit*, 2 martie 1987, § 40, seria A nr. 114), cu excepția cazurilor prevăzute la par. 1 al art. 5 din Convenție.

27. În cele din urmă, Curtea reamintește că, termenul «prevăzut de lege» din această prevedere se referă, în esență, la legislația națională și presupune obligația de a respecta normele de fond, precum și cele de procedură. Deși aparține în primul rând autorităților naționale, și în special instanțelor de judecată, să interpreteze și să aplice dreptul intern, este diferită situația atunci când nerespectarea acestuia poate duce la violarea prevederilor Convenției. Este cazul, în special, a spețelor în care se invocă încălcarea articolului 5 § 1 din Convenție și Curtea trebuie să exercite un anumit control pentru a verifica dacă dreptul intern a fost respectat (*Baranowski c. Polonia*, nr. 28358/95, § 50, CEDO 2000-III, și *Creangă c. România* [MC], nr. 29226/03, § 101, 23 februarie 2012). Pentru a realiza acest lucru, Curtea trebuie să țină cont de situația juridică existentă la momentul faptelor (*Włoch c. Polonia*, nr. 27785/95, § 114, CEDO 2000-XI).

28. Revenind la speța în cauză, Curtea notează că aceasta diferă de cauza *Ignatenco*, invocată de către Guvern. În această cauză, Curtea a decis, în special, că punerea sub învinuire a reclamantului după 6 zile de la finisarea arestului său preventiv, din moment ce detenția sa preventivă se baza pe o decizie a instanței de judecată, nu a afectat legalitatea privării sale de libertate. (*Ignatenco*, citat, § 70). Or, Curtea observă că aspectele invocate în cele două cauze sunt distincte. În comparație cu speța *Ignatenco*, în care capătul de cerere cu privire la articolul 5 § 1 din Convenție era formulat la general, prezenta cauză se referă concret la legalitatea arestului preventiv în conformitate cu dispozițiile articolelor 63 și 175 din CPP.

29. În speță, Curtea relevă că reclamantul se plînge de ilegalitatea arestului său preventiv începînd cu 6 iunie 2008 pînă la 13 iunie 2008, momentul în care acesta ar fi fost pus sub urmărire penală. Totuși, Curtea remarcă că din materialele dosarului reiese că reclamantul a fost pus sub urmărire la 12 iunie 2008. Prin urmare, Curtea se va pronunța asupra legalității arestului preventiv al reclamantului în perioada 6 – 12 iunie 2008.

30. Curtea notează că, la finele arestului preventiv, reclamantul n-a fost pus sub învinuire și nici acțiunile de urmărire penală împotriva sa nu au fost încetate. Totodată, Curtea menționează că, conform articolul 63 alin. 3 din CPP (paragraful 18 de mai sus), la expirarea arestului preventiv, organul de urmărire penală este obligat să efectueze una din acțiunile menționate. În acest sens, Curtea acordă o atenție deosebită comentariului art. 63 din CPP efectuat de Curtea Constituțională a Republicii Moldova, prezentat în hotărîrea sa din 23 noiembrie 2010 (paragraful 20 de mai sus). Înalta Curte a reamintit, în special, că art.63 alin.3 din CPP stipulează, pentru a oferi previzibilitate și claritate, acțiunile pe care organul de urmărire penală este obligat să le efectueze la expirarea perioadei de detenție preventivă, și anume, fie de a înceta acțiunile de



urmărire penală împotriva persoanei, fie de a dispune punerea sub învinuire a acesteia. Continuând raționamentul său, Curtea Constituțională precizează că punerea sub învinuire a unei persoane face previzibilă situația acesteia, fără a leza drepturile sale fundamentale. Curtea constată deci, că autoritățile de stat n-au ținut cont de dispozițiile articolului 64 alineat 3 din CPP în cazul reclamantului.

31. Ca urmare, Curtea statuează că, în termenii articolului 63 alineatul 6 din CPP, în vigoare la momentul derulării evenimentelor (paragraful 18 de mai sus), statutul de bănuț al reclamantului a încetat pe deplin odată cu expirarea arestului preventiv, la 6 iunie 2008. Este clar că, înainte de punerea sub învinuire a reclamantului, la 12 iunie 2008, acesta nu avea nici un statut în cadrul procedurii penale pornite împotriva sa. Curtea a remarcat că, potrivit dispozițiilor articolului 175 alineat 4 din CPP (paragraful 18 de mai sus), arestul preventiv poate fi aplicat numai față de bănuț, învinuit, inculpat. Prin urmare, arestul preventiv al reclamantului în perioada 6 – 12 iunie 2008, în absența unui statut procedural în cadrul cauzei penale, a fost contrar dispozițiilor articolului 175 alin.4 din CPP.

32. Întrebarea ce rămâne a fi examinată, este de a stabili dacă încălcarea prevederilor articolelor 63 alin. 3 și 175 alin. 4 de către instanțele naționale a fost o “încălcare gravă și evidentă” pentru a constitui o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție.

33. Curtea reamintește că nu orice abatere depistată într-o ordonanță de punere sub arest, face detenția în sine, ilegală sub aspectul articolului 5 § 1 din Convenție. O perioadă de detenție, este în principiu “legală”, dacă se bazează pe o hotărîre judecătorească (*Mooren c. Germania* [MC], nr. 11364/03, § 74, 9 iulie 2009).

34. Totodată, referindu-se la o distincție comparabilă reflectată în dreptul englez (*Benham c. Regatul-Unit*, 10 iunie 1996, §§ 43-46, *Revista de hotărîri și decizii* 1996-III, *Lloyd și alții c. Regatul-Unit*, nr. 29798/96 și altele, §§ 102, 105 și următoarele, 1 martie 2005, și *Mooren*, citat, § 75), Curtea a precizat circumstanțele în care arestul își păstrează validitatea pe perioada pe care este aplicat, sub aspectul articolului 5 § 1 din Convenție și anume : pentru a aprecia dacă art. 5 § 1 din Convenție a fost sau nu respectat, trebuie să se facă o distincție fundamentală între mandatele de arest vădit ilegale – de exemplu, cele emise de către o instanță care nu are competență în acest domeniu (*Lloyd*, citat, §§ 108, 113 și 119) sau în cazul în care partea interesată n-a fost informată despre data ședinței (*Khoudoyorov c. Rusia*, nr. 6847/02, § 129, CEDO 2005-X (extrase), și *Liou c. Rusia*, nr. 42086/05, § 79, 6 decembrie 2007) – și mandatele de arest care sunt *prima facie* valabile și efective, atît timp cît acestea nu au fost anulate de către o instanță superioară (*idem*.)

O hotărîre/ordonanță de plasare în detenție trebuie să fie considerată ca *ex facie*, ilegală, neîntemeiată dacă încălcarea care a fost depistată constituie “o încălcare gravă și vădită”, în sensul interpretat de jurisprudența Curții (*Liou*,

citat, § 81, *Garabaiev c. Rusia*, nr. 38411/02, § 89, 7 iunie 2007, și *Marturana c. Italia*, nr. 63154/00, § 79, 4 martie 2008).

35. În speță, Curtea constată că, la expirarea termenului legal de șaptezeci și două de ore, reclamantul n-a fost pus sub învinuire și că, prin urmare, organul de urmărire penală trebuia, în conformitate cu prevederile art.64 al.3 din CPP, să înceteze urmărirea penală împotriva reclamantului și să-l elibereze. Totuși, judecătorul de instrucție a autorizat plasarea în detenție preventivă a reclamantului, în pofida faptului că acesta nu era pus sub învinuire, iar Curtea de Apel, sesizată de reclamant, nu s-a pronunțat asupra capătului de cerere privind încălcarea prevederilor art. 63 din CPP. Curtea acordă o atenție deosebită recomandărilor Plenului Curții Supreme de Justiție relatate în hotărîrea sa explicativă din 28 martie 2005 (paragraful 19 de mai sus) potrivit căror judecătorul de instrucție trebuie să verifice dacă termenele stabilite de articolul 63 din CPP au fost respectate față de bănuț și dacă copia ordonanței de punere sub învinuire a fost pusă la dispoziția acestuia. În prezenta cauză, judecătorii naționali nu au respectat recomandările în cauză.

36. În plus, Curtea constată că instanțele naționale, autorizînd arestul reclamantului în perioada 6 – 12 iunie 2008, n-au respectat condiția legală prealabilă prevăzută la articolul 175 alin. 4 din CPP (paragraful 13 de mai sus), întrucît reclamantul nu avea nici un statut procedural pe parcursul perioadei în cauză.

37. În concluzie, Curtea consideră că încălcările procedurale evocate mai sus au fost grave și vădite, astfel încât detenția reclamantului în perioada 6 – 12 iunie 2008 a fost arbitrară și *ex facie* ilegală. Prin urmare, această privare de libertate nu a fost în conformitate cu legea. Astfel, a avut loc o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție.

## II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 3 DIN CONVENȚIE

38. Invocînd articolul 5 § 3 din Convenție, reclamantul pretinde că menținerea sa în arest preventiv s-a bazat pe motive abstracte și insuficiente și că durata totală a acestei măsuri preventive a fost nerezonabilă. Această dipoziție, se citește după cum urmează :

« Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanți care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.»

### A. Admisibilitatea

39. Reclamantul susține că procuratura n-a prezentat instanțelor naționale nici un element de probă care să justifice menținerea sa în arest preventiv. El

afirmă totodată că, pe parcursul arestului preventiv, organul de urmărire penală n-a întreprins nici o măsură de urmărire penală.

40. Guvernul evidențiază faptul că reclamantul a fugit după eliberarea sa, ceea ce ar demonstra că motivele invocate de instanțe pentru motivarea deciziilor sale de a-l menține pe acesta în arest preventiv, erau pertinente și suficiente. Acesta invocă jurisprudența *Haritonov c. Moldova* (nr. 15868/07, § 44, 5 iulie 2011) în care Curtea a constatat că preocuparea instanțelor interne cu privire la o eventuală sustragere a reclamantului în caz de punere în libertate, nu este nerezonabilă, pornind de la faptul că după eliberarea sa, reclamantul, a părăsit teritoriul țării și nu s-a mai întors.

41. Curtea constată, în primul rând, că referindu-se la perioada 6 – 12 iunie 2008, a concluzionat mai sus (paragraful 37 de mai sus) că arestul reclamantului pe durata de timp menționată a fost ilegală în sensul articolului 5 § 1 din Convenție. Este cazul de a distinge privarea de libertate a reclamantului înainte de 12 iunie 2008 de cea ulterioară acestei date.

#### *1. Perioada de la 6 pînă la 12 iunie 2008*

42. Constatînd că plîngerea privind perioada menționată nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu există orice alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

#### *2. Perioada de la 13 iunie pînă la 26 august 2008*

43. Curtea reamintește că paragraful 3 din art. 5 din Convenție stabilește că arestul preventiv înainte de judecarea cauzei nu va depăși un termen rezonabil și că instanțele competente urmează să examineze cu o diligență sporită motivele «rezonabile» și «suficiente» care ar legitima privarea de libertate (*Assenov și alții c. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 154, *Revista de hotărîri și decizii 1998-VIII*).

44. Curtea reafirmă, totodată, că aprecierea rezonabilității termenului unui arest nu se supune unei evaluări abstracte (*Patsouria c. Georgia*, nr. 30779/04, § 62, 6 noiembrie 2007). Articolul 5 § 3 din Convenție nu poate fi interpretat în sensul că aplicarea arestului preventiv este determinată de o singură condiție – să nu depășească o anumită durată minimă. Autoritățile sînt obligate să justifice foarte convingător fiecare perioadă de arest, cît de scurtă n-ar fi (a se vedea, printre altele, *Chichkov c. Bulgaria*, nr. 38822/97, § 66, CEDO 2003-I, și *Muşuc c. Moldova*, nr. 42440/06, § 41, 6 noiembrie 2007).

45. În continuare, Curtea subliniază că există o prezumție în favoarea eliberării și aparține în primul rând autorităților judiciare naționale să se asigure că detenția preventivă aplicată învinuitului, în fiecare cauză în parte, nu depășește termenul rezonabil. În acest scop, este necesar ca acestea, ținînd cont de principiul prezumției nevinovăției, să examineze toate circumstanțele în favoarea sau defavoarea existenței unui interes public care să justifice

derogarea de la regula fixată la art.5 din Convenție și să le prezinte în deciziile lor cu privire la cererile de eliberare.

În baza motivelor invocate în aceste decizii și a faptelor incontestabile descrise de reclamant în recursurile sale, Curtea va trebui să aprecieze dacă a avut sau nu o violare a art. 5 § 3 din Convenție (a se vedea, de exemplu, *McKay*, citat, §§ 41-43). Astfel, motivele în favoarea și în defavoarea eliberării nu trebuie să fie generale și abstracte (*Smirnova c. Rusia*, nr. 46133/99 și 48183/99, § 63, CEDO 2003-IX (extrase)), dar să se bazeze pe fapte concrete și situația reclamantului care să justifice detenția sa (*Aleksanyan c. Rusia*, nr. 46468/06, § 179, 22 decembrie 2008).

46. Existența și persistența motivelor plauzibile de a suspecta persoana reținută că ar fi comis o infracțiune, este o condiție *sine qua non* a legalității menținerii în arest. Cu toate acestea, după o anumită perioadă de timp, această condiție nu mai este suficientă. Curtea urmează să stabilească în acest caz dacă alte motive invocate de către autoritățile judecătorești continuă să legitimeze privarea de libertate. Odată ce motivele sunt « rezonabile » și « suficiente », Curtea cercetează, în plus, dacă autoritățile naționale competente au prezentat « diligența specială » pentru continuarea urmăririi penale (*McKay*, citat, § 44, și *Idalov c. Rusia* [MC], nr. 5826/03, § 140, 22 mai 2012).

47. În speță, Curtea menționează că, durata totală a arestului preventiv al reclamantului s-a extins pe două luni și douăzeci de zile.

48. Curtea observă că, principalele motive invocate de către instanțele naționale pentru a justifica menținerea în arest al reclamantului erau gravitatea infracțiunii, necesitatea pentru organul de urmărire penală de a întreprinde mai multe măsuri de investigație și riscul ca reclamantul să fugă.

49. Curtea consideră ca fiind demonstrat că existau banuiri în privința reclamantului atât în momentul arestării acestuia, cât și pe parcursul derulării procedurii.

De asemenea, Curtea nu găsește nici un motiv de a nu fi de acord cu opinia judecătorilor naționali ce ține de gravitatea acuzațiilor, care au fost de o mare amploare și comise în grup.

50. În ceea ce privește riscul ca reclamantul să se sustragă justiției, Curtea a remarcat că instanța de apel Chișinău a precizat, pe de o parte, că reclamantul s-a aflat o perioadă îndelungată în străinătate și că s-a întors recent (paragraful 9 de mai sus) și, pe de altă parte, că prejudiciul material considerabil cauzat presupuselor victime, n-a fost reparat de către reclamant (paragraful 14 de mai sus). Ținând cont de aceste elemente și de faptul că investigarea cauzei penale a reclamantului era la etapa inițială, Curtea e de părerea că aprecierea instanțelor naționale potrivit cărora reclamantul ar fi putut să evadeze în caz de eliberare, nu păreau a fi nerezonabile. Curtea consideră, printre altele, că acest motiv nu și-a pierdut rezonabilitatea pe parcursul relativ scurt al arestului reclamantului. Faptul că reclamantul, după punerea sa în libertate, a fugit, părăsind teritoriul țării, confirmă concluzia judecătorilor naționali potrivit căreia exista riscul de eschivare de la justiție a acestuia, în caz de eliberare.

51. În continuare, Curtea observă că, Curtea de Apel Chișinău a analizat de fiecare dată posibilitatea aplicării unei alte măsuri preventive. Însă, pentru motivele enumerate mai sus, aceasta a considerat de fiecare dată că arestul preventiv al reclamantului constituia măsura preventivă cea mai potrivită.

52. În concluzie, Curtea consideră că motivele expuse de către instanțele naționale ale Republicii Moldova pentru a-și motiva refuzul de a-l elibera pe reclamant pot fi considerate ca fiind « rezonabile » și « suficiente ».

53. Rămîne de verificat dacă autoritățile statului au prezentat « o diligență deosebită » pe parcursul procedurii în cauză. În acest sens, Curtea amintește că celeritatea specifică la care un învinuit deținut are dreptul la examinarea cazului său, nu trebuie să afecteze eforturile magistraților de realizare a sarcinilor lor cu diligență (*Pecheur c. Luxembourg*, nr. 16308/02, § 62, 11 decembrie 2007, și *Esparza Luri c. Franța*, nr. 29119/09, § 33, 26 ianuarie 2012).

54. În speță, Curtea notează că, pe parcursul arestului de două luni și douăzeci de zile, judecătorii naționali au verificat sistematic legalitatea privării de libertate a reclamantului la diverse intervale de timp (în total cinci ori). De asemenea, Curtea ia act de faptul că motivul pentru care judecătorul de instrucție a dispus încetarea arestului reclamantului a fost faptul că organul de urmărire penală n-a efectuat nici o măsură de investigație pe parcursul celor treizeci de zile înainte de eliberarea reclamantului (a se vedea punctul 15 de mai sus). Curtea menționează că judecătorul de instrucție a eliberat reclamantul imediat ce a depistat pasivitatea organului de urmărire penală și consideră că magistratul respectiv a acționat cu promptitudinea necesară.

55. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că durata arestului preventiv al reclamantului poate fi considerată compatibilă cu obligația de celeritate prevăzută de articolul 5 § 3 din Convenție.

56. Rezultă că acest capăt de cerere ce privește perioada de la 13 iunie pînă la 26 august 2008, trebuie să fie respins ca fiind vădit nefondat, în conformitate cu articolul 35 §§ 3 a) și 4 din Convenție.

## **B. În fond**

57. Curtea reamintește că, în alte cauze unde a constatat încălcarea articolului 5 § 1 din Convenție cu privire la anumite perioade de arest preventiv, a considerat că nu este necesar de a se pronunța separat asupra fondului plîngerilor în ceea ce privește încălcarea articolului 5 § 3 din Convenție, care vizează aceste perioade (*Zervudacki c. Franța*, nr. 73947/01, §§ 60-61, 27 iulie 2006, și *Holomiov c. Moldova*, nr. 30649/05, § 131, 7 noiembrie 2006). Prin urmare, Curtea consideră că, în acest caz, avînd în vedere constatarea unei violări a articolului 5 § 1 al Convenției (a se vedea punctul 37 de mai sus), nu este necesară examinarea separată a plîngerii solicitantului în conformitate cu articolul 5 § 3 din Convenție, în partea ce ține de perioada 6 – 12 iunie 2008.

### III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

58. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau Protocolelor sale și dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

#### A. Prejudiciul

59. Reclamantul a pretins 4 000 euro (EUR) cu titlul de prejudiciu moral.

60. Guvernul consideră suma ca fiind excesivă.

61. În lumina tuturor circumstanțelor cauzei, Curtea este de părere că constatarea încălcării este suficientă pentru remedierea privării de libertate a reclamantului în perioada 6 – 12 iunie 2008. În acest context, Curtea decide că nici o sumă nu trebuie oferită cu titlu de prejudiciu moral.

#### B. Costuri și cheltuieli

62. De asemenea, reclamantul a solicitat 1 300 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața Curții. Reclamantul a prezentat copia contractului semnat cu reprezentanții săi, în conformitate cu care, el s-a angajat să achite onorariile în sumă de 1 200 EUR, cât și copiile facturilor ce demonstau achitarea acestei sume. El a prezentat totodată, o factură de 1 683 lei moldovenești (în jur de 100 EUR), achitați pentru traducerea observațiilor.

63. Guvernul a contestat suma cerută.

64. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care se stabilește realitatea lor, necesitatea și caracterul rezonabil. În speță, ținând cont de actele avute la dispoziție și jurisprudența sa, Curtea consideră rezonabil de a acorda integral reclamantului suma cerută, 1 300 EUR, pentru cheltuieli de procedura în fața ei.

#### C. Dobânda

65. Curtea consideră că este oportun ca penalitatea să fie calculată în raport cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, plus trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibile capetele de cerere în partea ce se referă la articolul 5 § 1 din Convenție și articolului 5 § 3, în măsura în care se referă la perioada de la 6 pînă la 12 iunie 2008, și inadmisibilă pentru surplus;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște* că nu este necesară examinarea capătului de cerere în temeiul articolului 5 § 3 din Convenție;
4. *Hotărăște* :
  - a) că Statul pîrît trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, 1 300 EUR (o mie trei sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului ca un impozit, care urmează să fie convertită în valuta națională a statului pîrît la rata de schimb aplicabilă la data plății;
  - b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o dobîndă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, plus trei procente;
5. *Respinge* capătul de cerere a reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă, pentru surplus.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 20 octombrie 2015, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Stephen Phillips  
Grefier

Luis López Guerra  
Președinte